

Dr. Tarczay Áron:
A lausanne-i Sport Választottbíróóság szervezete és működése

A nemzetközi választottbíráskodás egyik érdekes színtere a lausanne-i Tribunal arbitral du sport (TAS), vagy angol nevén Court of Arbitration for Sport (CAS), mely a sporttal kapcsolatos nemzetközi jogviták elbírálására szakosodott fórum¹.

1. A CAS története

Juan Antonio Samaranch NOB-elnök 1981-ben vetette fel a gondolatot, hogy e viták rendezésére egy bírói szervet kell létrehozni. A szabályzatok első tervezetét a következő évben megalakuló bizottság készítette el, melynek elnöke Kéba Mbaye NOB-tag – egyben a hágai Nemzetközi Bíróóság bírója – volt. A NOB a CAS szabályzatait 1983-ban elfogadta, és a CAS 1984. június 30-án megkezdte működését Kéba Mbaye elnökletével².

Az 1984-es szabályokat aztán először 1990-ben módosították. Ebben az időben a CAS 60 tagja közül 15-15 tagot jelölt ki a NOB (International Olympic Committee - IOC), a NOB elnöke, a nemzetközi sportszövetséges, és a nemzeti olimpiai bizottságok. A működési költségeket a NOB állta, és az eljárások – a pénzügyi természetű vitákat leszámítva – ingyenesek voltak. A költségvetést a NOB elnöke határozta meg, a szabályzatokat pedig a NOB Közgyűlés módosíthatta a NOB Végrehajtó Bizottság javaslatára. Csak egyféle eljárást ismert a CAS szabályzata ebben az időben: egy bizottság előzetes, az elfogadhatóságot elbíráló döntését követően kerülhetett az ügy a választottbírók elé, így a felek még az előzetes döntés ismeretében egyeztetést kísérelhettek meg. A felek kérésére, vagy a CAS elnöke döntése alapján a tényleges választottbírói eljárást még egy békítési kísérlet is megelőzte. E kontradiktórus eljárás mellett már ekkor lehetősége volt bármely sportszervezetnek, vagy a sporthoz kötődő magánszemélynek arra, hogy bármely jogkérdésben – peren kívül – állásfoglalást kérjen a CAS-tól.

A CAS által 1991-ben kiadott Útmutató tartalmazott minta választottbíróági kikötéseket (model arbitration clauses), ezek egyike nemzetközi sportszövetségek alapszabályzatukba volt foglalható, amely alapján a szövetség alapszabályából eredő vitákat lehetett a CAS elé utalni. Ez volt az a gyakorlat, amelyből – bár a CAS szabályzatai ezt szövegszerűen még nem tartalmazták – később a CAS fellebbezési fórumként való eljárása (appeals procedure) kifejlődött, hiszen – más jogvitákkal ellentétben – ebben az esetben gyakran a sportszövetség valamely sportszervezet, vagy sportoló ügyében hozott határozata megtámadása volt a jogvita alapja. A Nemzetközi Lovas Szövetség (FEI) volt egyébiránt az első olyan sportszövetség,

¹ Annak ellenére érdemesnek tartom a szervezet bemutatását, hogy a sporttal kapcsolatos vitákban véleményem szerint a gazdasági élet vitás ügyeihez képest is szembeszökő az arbitráció egyik nagy hátránya: az, hogy a választottbíróóság általában nem éri el a bírói függetlenségnek azt a szintjét, mint a rendes állami bíróságok, és, ami szintén nagy probléma, nem tudják a pártatlanságnak azt a látszatát sem kelteni, mint a rendes bíróságok. Egy sporttal foglalkozó választottbírói testületben nyilván a sporthoz ezer szállal kötődő választottbírók foglalnak helyet, akik a közvélemény szemében könnyen tűnhetnek úgy, hogy a peres felek valamelyikével szimpatizálnak, vagy éppen ellenkezőleg, annak vesztét kívánják a tényállástól függetlenül. Ráadásul a sporttal kapcsolatos ügyek lényegesen nagyobb nyilvánosságot kapnak, mint a gazdasági arbitráció ügyei, és ezekben az ügyekben a nagy létszámú szurkolótáborok, akik csapatát, vagy kedvenc sportolóját az ítélet sújtja, feltétlenül nehezebben emésztik meg egy olyan döntést, amit a sportból ismert, esetleg ellenérdekű személyek hoznak, mint egy rendes bírósági ítéletet. Ebből adódóan magam legalább a nemzeti szintű jogvitákra inkább egy, a sport igényeinek megfelelő – vagyis gyorsított – rendes bírói eljárást tartok ideálisnak, és nem a most már nemzeti szinten is elterjedő sport arbitrációt. Ugyanakkor pl. a FIFA rászorítja saját tagszövetségeit arra, hogy a köztük és tagjaik között felmerülő viták választottbíróóságokon oldódjanak meg.

² Az első főtítkárral pedig Gilbert Schwaar volt.

amely ezt a klauzulát alkalmazta, mára szinte valamennyi olimpiai sportág, és több, nem olimpiai sportág nemzetközi szövetsége alkalmazza. Eddig a jellemző ügyek a szponzori szerződésekkel, a televíziós közvetítési jogdíjakkal, a sportolók szerződéseivel kapcsolatos ügyek voltak, a fenti klauzula megjelenését követően azonban rengeteg dopping ügy is a CAS elé került. Ennek folytán a CAS szervezetének is meg kellett változnia.

1992-ben a lovas Elmar Gundel, akit a FEI lódopping miatt eltiltott és pénzbírsággal sújtott, a CAS-hoz fordult jogorvoslatért. A CAS enyhített ugyan az eltiltás mértékén³, de a sportoló ezzel sem volt elégedett, és a svájci állami bíróságon a CAS ítéletét is megtámadta. A svájci Tribunal Fédéral⁴ kimondta, hogy a CAS nem a FEI szerve, hanem egy önálló választottbíróság, a sportszövetségtől nem kapott utasításokat, és megőrizte függetlenségét attól, úgy, hogy a CAS 60 tagjából hármat adott ez a szövetség. Ugyanakkor az ítélet rámutatott arra, hogy a CAS a NOB-hoz kötődik igen szorosan: a NOB viseli a költségeit, megváltoztathatja a szabályzatait, a NOB és a NOB elnök tagokat nevez ki a CAS-ba. A NOB határozatának megtámadása esetén tehát a CAS a Tribunal Fédéral álláspontja szerint nem lett volna kellően független testület.

A fenti események után tehát egyrészt hatékonyabb eljárási szabályokat kellett alkotni, másrészt – mind szervezeti, mind anyagi szempontból – meg kellett teremteni a CAS függetlenségét a NOB-tól. Ez utóbbi célt szolgálta az International Council of Arbitration for Sport (ICAS) létrehozása, melynek feladata a CAS finanszírozásával és igazgatásával kapcsolatos ügyek intézése. Magát a CAS-t két divízióra osztották: az Ordinary arbitration division bírálja el azokat az ügyeket, amelyekben a CAS nem valamely sportszövetség határozatának megsemmisítésére irányuló keresetekről döntött, míg az ilyen vitákban az Appeals arbitration division jár el. Az új eljárási szabályzat (Code of Sports-related Arbitration) 1994. november 22. óta hatályos. Az ICAS létrehozásáról és a CAS új szervezetéről 1994. június 22-én megállapodást (Paris Agreement) írt alá – többek között – a NOB, a nyári olimpiai sportágak nemzetközi szövetségeit tömörítő Association of Summer Olympic International Federations (ASOIF), a téli sportágak szövetségeit tömörítő Association of International Winter Sports Federations (AIWF) és a nemzeti olimpiai bizottságok nemzetközi szervezete Association of National Olympic Committees (ANOC).

Hogy ne csak az európai kontinens sportolói, sportszervezetei vehessék könnyen igénybe a Sport Választottbíróságot, az ICAS 1996-ban egy sidney-i és egy denveri irodát hozott létre, majd 1999-ben a denveri iroda New Yorkba költözött át. 1996-ban az ICAS létrehozott egy ad hoc CAS osztályt (ad hoc division) az atlantai olimpiával kapcsolatos jogviták 24 órás határidőn belüli rendezésére. Ennek az ad hoc osztálynak két társelnöke volt, és 12 választottbírája, akik a játékok ideje alatt Atlantában tartózkodtak. Speciális eljárási szabályokat is megalkottak, amelyek az általános szabályoknál gyorsabb, rugalmasabb, egyszerűbb eljárást tettek lehetővé. Ez az osztály 6 vitás ügyben járt el. 1998-ban két ad hoc osztályt hoztak létre: a naganoi téli olimpiára és a Kuala Lumpurban rendezett Commonwealth Games-re. 2000-ben a Belgium és Hollandia által közösen rendezett labdarúgó Európa-bajnokságra, és a sidney-i olimpiára hoztak létre ad hoc osztályt, ez utóbbi már 15 vitás ügyet bírált el.

2. A CAS és az ICAS szervezete⁵

³ CAS 92/63 G. v/ FEI

⁴ Recueil Officiel des Arrêts du Tribunal Fédéral 119 II 271

⁵ A CAS szabályzatai megtalálhatóak a www.tas-cas.org honlapon. Ugyanitt egyes jogesetek leírása is olvasható.

Az ICAS-nak húsz tagja van, ezek elismert jogászok, közülük – saját tagjai, vagy külső jogászok közül – hármat az ASOIF, egyet az AIWF, négyet az ANOC, négyet a NOB-nevez ki, majd az így megválasztott 12 tag még négy tagot kinevez a sportolókkal történt konzultációt követően, ez a 16 tag pedig még négyet a fenti szervezetektől független személyek közül. A tagokat 4 évre nevezik ki, mely kinevezés megújítható. Ezek a tagok szigorú titoktartási kötelezettséget vállalnak, nem lehetnek a CAS választottbírái, és nem képviselhetik a CAS előtt egyik peres felet sem.

Az ICAS jogosult módosítani a választottbíráskodás szabályrendszerét. Az ICAS összeállítja a választottbírók névsorát, kinevezi a CAS osztályainak (Ordinary arbitration division és Appeals arbitration division) elnökét és alelnökét, a CAS főtitkárát, felügyeli a CAS bírósági hivatala tevékenységét, felállíthat regionális, vagy helyi, állandó, vagy ad hoc osztályokat. Az ICAS kezeli a CAS működésére érkezett pénzeszközöket, jóváhagyja a CAS költségvetését. Az ICAS elnököt és két alelnököt választ, az ICAS elnöke egyben a CAS elnöke is. Az ICAS a személyi kérdések, a szabályzatok módosítása, valamint egyes pénzügyi döntések kivételével igazgatósága (Board) útján is gyakorolhatja funkcióit, mely az ICAS elnökéből és alelnökeiből, és a CAS két említett osztályának elnökéből áll.

Az ICAS szükség szerint, de legalább évente ülésezik, de levelezés útján is hozhat döntést. A határozatképességhez a tagok legalább felének – illetve meghatalmazottjuknak – jelenléte szükséges, dönteni általában egyszerű többséggel – szavazategyenlőség esetén az elnök döntő szavazatával – dönt, de a szabályzatok módosításához kétharmados szavazati arányra van szükség.

Az igazgatóság akkor határozatképes, ha legalább 3 tag jelen van, a döntéseket ülésen, vagy levelezés útján hozzák egyszerű többséggel, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. A CAS főtitkára tanácsadóként részt vesz a döntéshozatalban, és ellátja az igazgatóság titkárának szerepét is.

Az ICAS négyévente újítja meg a CAS legalább 150 választottbírájának és legalább 50 közvetítőjének jegyzékét. Az egyes választottbírók, közvetítők kinevezése megújítható a 4 év után. Az ICAS a választottbírók kiválasztásakor olyan jogászokat kér fel, akik a nemzetközi sportjog, vagy a nemzetközi választottbíráskodás terén elismert szaktekintélyek, ismerik a sportokat, és a CAS hivatalos nyelvei (angol, francia) közül legalább egyet beszélnek. Az ICAS törekszik arra, hogy a választottbírók 1/5 a NOB, 1/5-e az ASOIF és az AWIF, 1/5-e az ANOC által javasolt személyekből kerüljön a testületbe, 1/5-e a sportolók érdekvédelme céljából a sportolói szervezetekkel való konzultáció útján kerüljön a testületbe, 1/5-e pedig valamennyi felsorolt szervezettől független legyen. Az ICAS-nak törekednie kell a kontinensek, és a különböző jogi kultúrák egyenlő képviselőitére is. A választottbírók is szigorú titoktartási kötelezettségnek vetik alá magukat. A CAS eljárásaiban csak olyan személy járhat el választottbíróként, aki az ICAS névjegyzékén szerepel.

A CAS két osztálya a már említett Ordinary arbitration division és Appeals arbitration division. Az utóbbi jár el a szövetségek, egyéb testületek jogerős határozatainak megtámadása ügyében, az előbbi minden más ügyben. A CAS hivatala szignálja a beérkezett ügyeket.

Az ICAS bármely tagja, illetve az Ordinary arbitration division és Appeals arbitration division elnöke olyan sportszervezet, vagy ügyvédi iroda tagja, amelyik érintetté válik valamely eljárásban, az ilyen módon érintetté vált személynek vissza kell lépnie.

3. A CAS eljárása

A CAS – a különböző nagyobb sporteseményekre elkészített speciális eljárásokat⁶ nem számítva – négyféle eljárást ismer: 1. az általános választottbírói eljárást (ordinary arbitration procedure), 2. a „fellebbezési” eljárást (appeals arbitration procedure, mely során a felperes sportszövetségek, egyéb szervezetek határozatát támadhatja meg), 3. a tanácsadói vélemény (advisory opinion) kérésére irányuló konzultációs eljárást (consultation procedure), és 4. a mediációs eljárást (mediation procedure).

A kétféle választottbírói eljárás kétfázisú: egy írásbeli (written procedure) és egy szóbeli (oral procedure) részből áll. Ez utóbbi során a meghallgatást (hearing) rendszerint Lausanne-ban tartja a CAS, de ha a körülmények olyanok, a felek meghallgatása után az eljáró tanács elnöke, vagy ha őt még nem jelölték ki, az érintett osztály elnöke ettől eltérő helyszínt is megjelölhet. Az általános eljárás a felek választottbírói kikötése alapján (compromissum, vagy clausula compromissoria) indulhat el, a „fellebbezési” eljárás pedig valamely sportszervezet alapszabályi rendelkezése alapján, mellyel a sportszervezet maga ismeri el a határozatai felülbírálatára jogosult szervnek a CAS-t. A CAS hivatalos nyelvei a francia és az angol, mely közül az eljárás nyelvét a tanács elnöke, vagy ha a tanács elnöke még nem lett kijelölve, az érintett osztály elnöke választja ki. Ezek után az eljárás folyamán csak a felek és a tanács egyetértésével használható más nyelv. A gyakorlatban a választottbírók személye meg is határozhatja az eljárás nyelvét, hiszen több választottbíró csak az egyik nyelvet beszéli; ha pedig a felek egyikének valamelyik hivatalos nyelv az anyanyelve, a másíknak nem, akkor a fair trial elvéből fakadóan a másik nyelv kijelölése tűnik igazságosnak. Kivételesen a felek és az eljáró tanács egyetértésével harmadik nyelven is folyhat az eljárás. A felek jogi képviselőt igénybe vehetnek. Az idézéseket, értesítéseket, tájékoztatásokat a CAS hivatala juttatja el a feleknek francia, vagy angol nyelven. Amennyiben az eljáró választottbíró pártatlansága vonatkozásában kétség merül fel, az ICAS igazgatósága dönt bármely fél kérelme alapján a visszahívásáról. Az ICAS igazgatósága akkor is visszahívhatja a választottbírókat, ha az visszautasítja feladatai elvégzését, vagy azok elvégzésében akadályoztatva van. Ezekben az esetekben, vagy a választottbíró elhalálása esetén az új választottbíró kijelölése után az eljárást annak megismétlése nélkül lehet folytatni. Az eljárásokban mód van ideiglenes intézkedés iránti kérelem előterjesztésére is. A tanács többségi határozattal hoz ítéletet, ennek hiányában az elnök szavazata dönt. A költségek viseléséről a tanács ítéletében dönt, figyelembe véve a pernyertességet és a felek perbeli magatartását, valamint pénzügyi erőforrásait is. A CAS ítélete a svájci állami bíróságon megtámadható a svájci nemzetközi magánjog szabályai szerint, amennyiben az ítélet a svájci közrendbe ütközik, amennyiben a tanács nem volt jogszerűen megalakítva, amennyiben a választottbírói kikötés megsértette a keresethez kötöttség elvét, vagy ha a felek egyenjogúságához, vagy meghallgatáshoz való joga sérült. Az ítéletek kikényszeríthetőségét segítheti a külföldi választottbírói ítéletek elismeréséről és végrehajtásáról szóló 1958-as New York-i Egyezmény (New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards of 10 June 1958)⁷.

Az általános eljárásban egy vagy háromfős tanács jár el. Ha a felek megállapodása nem tartalmazza a választottbírák számát, erről az érintett osztály elnöke dönt. A felek megállapodhatnak a választottbírók kinevezésének módjában is, megállapodás hiányában egyfős tanács esetén az osztály elnöke jelöli ki a választottbírókat, ha a felek 15 napon belül

⁶ Ilyen pl. a 2006-os labdarúgó világbajnokságra elkészített „Arbitration Rules for the FIFA World Cup 2006. Final Round”, amely elérhető a www.tas-cas.org honlapon.

⁷ Magyarországon kihirdette az 1962. évi 25. tvr.

nem tudnak a személyében megállapodni, háromfős tanács esetén a felperes a keresetében nevez meg egy választottbíró, az alperes az ellenkérelmében – a felek bírónévezése hiányában az osztály vezetője nevezi ki a választottbíró – e két választottbíró pedig megállapodik a tanács harmadik tagját, aki egyben a tanács elnöke. Ez utóbbi esetben ha a két választottbíró megállapodni nem tud, az osztály elnöke nevezi ki a tanács elnökét. A választottbíró kinevezése akkor hatályosul, ha ezt az osztály elnöke megerősíti. Ennek során vizsgálni kell a választottbíró pártatlanságát, nyelvismeretét. Ha több felperes, vagy alperes van, és háromfős tanácsnak kell eljárnia, előfordulhat, hogy a felperesek, vagy alperesek nem tudnak egymás közt megállapodni a választottbíró személyéről. Ebben az esetben az osztály elnöke dönt. A perbe beavatkozásra lehetőség van, ha a beavatkozó is részese a választottbírói kikötésnek, vagy a felek megállapodnak a beavatkozás megengedéséről. Az osztály elnöke mialőtt a megalakult választottbírói tanácsnak átadja az aktát, a tanács pedig bármikor megkísérelheti a felek békítésével megoldani az ügyet. A választottbírók és a felek is titoktartást vállalnak, maga az ítélet is csak akkor tehető közzé, ha a felek ehhez hozzájárulnak, vagy az ítélet így rendelkezik. Az írásbeli eljárásban a kereset és az ellenkérelem benyújtását követően új bizonyítékra a fél csak a másik fél hozzájárulásával hivatkozhat. Így ezekben a beadványokban kell megnevezni a tanúkat, és indítványt tenni szakértő kirendelésére. A meghallgatásra idézett tanúk, szakértők költségeit és esetleges tolmácsuk díját az a fél téríti meg, aki meghallgatásukat indítványozta, és ennek a félnek a terhére esik az, ha a tanú nem jelenik meg, hiszen a CAS-nak nem állnak rendelkezésére kényszerítő eszközök. A tanács elnöke kivételesen engedélyezheti a tanúk és szakértők telefon-, vagy videokonferencián keresztül történő meghallgatását. A tanács a tanú, vagy szakértő meghallgatását megtagadhatja, ha előadásuk nem tartozna a tárgyra. A tanúk, szakértők a meghallgatás helyett előzetesen írásban is nyilatkozhatnak. A meghallgatás a felek perbeszédével ér véget, ezt az alperes mondhatja el utoljára. A tanács úgy is rendelkezhet, hogy nem tart meghallgatást, ha az írásos beadványok megismerése után ezt szükségtelennak tartja. Az eljáró tanács a fél kérésére kötelezheti a másik felet, hogy mutassa be a birtokában lévő dokumentumokat, illetve felhívhatja a feleket, hogy nyújtsanak be új dokumentumokat, elrendelheti tanú kihallgatását, vagy szakértői bizonyítást. A felek egyébiránt a fentiekől eltérő gyorsított eljárásban is megállapodhatnak. A CAS a felek által választott jogot alkalmazza – illetve a felek közös kérése alapján *ex aequo et bono* dönt –, jogválasztás hiányában a svájci jogot.

A „fellebbezési” eljárás során ha a sportszervezet, melynek a határozatát a felperes megtámadja, alapszabályában másképp nem rendelkezik, a fellebbezési határidő a határozat közlését követő 21 nap. A fellebbezési eljárás díja 500 svájci frank, amelyet a CAS minden esetben megtart. Az osztály elnöke visszautasíthatja a fellebbezést, ha nyilvánvalóan elkésztetten nyújtották be. A határidő lejártát követően a fellebbező félnek még 10 napja van részletes indokolása előadására, ennek hiányában a fellebbezést visszavontnak kell tekinteni. A fellebbező félnek ezzel egy időben kell bizonyítási indítványát – ideértve a szakértői és tanúbizonyítási indítványt is – benyújtani. Ha a felek másképp nem állapodnak meg, és az osztály elnöke sem dönt egyfős tanácsról, az eljárás egy háromfős tanács előtt folyik. A fellebbezési nyilatkozatkézből számított 10 napos határidőn belül az alperes is megnevezi a választottbíróját, ha nem egyfős tanács jár el; ennek elmulasztása esetén az osztály elnöke jelöli ki a választottbíró. Ha egyfős tanács jár el, őt az osztály elnöke jelöli ki, egyébként is a választottbírók kinevezése és megerősítése az általános eljárás szabályai szerint történik. A fellebbezés kézhezvételétől számított 20 napon belül az alperes benyújtja ellenkérelmét. Ha a felek másképp nem állapodtak meg, vagy kivételes esetben a tanács elnöke másképp nem rendel, a fellebbezés, illetve az ellenkérelem benyújtása után a felek új jogi érve nem hivatkozhatnak, új bizonyítási indítványt nem tehetnek. A felek egyéb

jogválasztása hiányában a tanács a fellebbezett határozatot meghozó sportszövetség szervezet székhelye szerinti állam jogát, vagy a tanács által alkalmazandónak ítélt más állam jogát alkalmazza.

Konzultációs eljárás során tanácsadó véleményt kérhet a CAS-tól a NOB, az ASOIF és az AIWF, az egyes nemzeti olimpiai bizottságok, a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség (World Anti-doping Agency – WADA), valamint a NOB által elismert bármely nemzetközi sportszövetség a sporttal kapcsolatos bármilyen jogi ügyben. Ezek a tanácsadó vélemények senkire nem rónak jogi kötelezettséget, mindössze szakértői anyagoknak tekinthetőek.⁸

Az 1999-től létező mediációs eljárás a felek kölcsönös alávetési szerződése alapján az eljárás díjának befizetése után indulhat el, amely önálló szerződés is lehet, vagy egy kereskedelmi szerződés alávetési klauzulája. Ennek során a felek egyeztetnek a CAS egy mediátora segítségével. A doppingügyek, fegyelmi ügyek és határozatok megtámadása kivételével bármilyen sporttal kapcsolatos vitában igénybe vehető a CAS mediáció. Amennyiben a felek másképpen nem egyeznek meg, a CAS a „CAS Mediation Rules” elnevezésű szabályzat rendelkezései szerint jár el. Az eljárás valamely félnek a CAS irodájához eljuttatott kérelmére indul. A mediátorok listáját az ICAS határozza meg, köztük lehetnek CAS választottbírók és más személyek is. A mediátorokat négy évre nevezi ki az ICAS, de újra kinevezhetők. Ha a felek nem állapodnak meg a mediátor személyéről, akkor a CAS elnöke jelöli ki a mediátort, aki azonban bármely fél tiltakozása esetén, vagy ha maga észleli, hogy nem tudja a feleket megegyezésre vinni, ezt köteles a CAS elnökének jelezni, hogy az másik mediátort jelöljön ki. A mediátornak függetlennek kell maradnia a felektől, de külön-külön is találkozhat a felekkel. A felek eltérő megállapodása hiányában a mediátor határozza meg az eljárás során a felek nyilatkozataira előírt határidőket. A mediátor segíti a felek közti párbeszéd kialakulását és egyezségi javaslatokat tesz. A mediátor, a felek és képviselőik kötelesek titokként kezelni az eljárás során szerzett információt. A tárgyalásokról nem készül jegyzőkönyv, és minden írásos anyagot visszakap annak előterjesztője, anélkül, hogy arról másolatot készítenének. A felek semmilyen jogi eljárásban nem hivatkozhatnak bizonyítékként az eljárás során a másik fél által tett ajánlatra, beismerő nyilatkozatra, a mediátor által tett javaslatra, a másik fél által előterjesztett dokumentumokra, vagy arra a tényre, hogy valamelyik fél az eljárásban egy egyezségi javaslat elfogadására hajlandó lett volna, vagy nem volt hajlandó. Ha azonban a felek megegyeznek, a megállapodásra bármelyik fél hivatkozhat bíróság, választottbíró előtt is. Bármelyik fél, vagy – ha megegyezésre nincs esély – a mediátor úgy dönthet, hogy az eljárást be kell fejezni; befejeződik az eljárás a felek megállapodásával is. Eltérő megállapodás hiányában a felek az eljárás költségeit egyenlő arányban viselik. Ha a felek között választottbírói kikötés is van – ezt a mediációról szóló megállapodás is tartalmazhatja – egyezség hiányában a felek úgy dönthetnek, hogy az eljárás arbitrációvá alakuljon.

⁸ Egy híres tanácsadó vélemény a következőképpen született meg: az Ausztrál Olimpiai Bizottság (Australian Olympic Committee) azt a kérdést tette fel a CAS-nak, hogy a Nemzetközi Amatőr Úszósövetség (Fédération Internationale de Natation Amateur – FINA) azzal, hogy a 2000-es sidney-i olimpiára kifejezetten megengedte a versenyzők számára nagyobb sebességet, több kitarást, jobb felhajtóerőt biztosító egésztestes fürdőruhák alkalmazását, nem sértette-e saját szabályzatát, amely tiltja minden olyan eszköz igénybevételét, amely az úszók számára nagyobb sebesség elérését, jobb felhajtóerőt, vagy nagyobb állóképességet biztosít. A CAS véleménye szerint a FINA-nak módja volt a saját szabályainak ilyen értelmezésére. (Advisory Opinion CAS 2000/C/267; hivatkozik rá: Ian Blackshaw: The Court of Arbitration for Sport: an International Forum for Settling Disputes Effectively „Within the Family of Sport” ld.:

www2.warwick.ac.uk/fac/soc/law/elj/eslj/issues/volume2/number2/blackshaw.pdf)